

2 हिमाचलपंचायतराजनिर्वाचनाय विभागः सज्जः निर्वाचनायोगात् स्वीकृतेः प्रतीक्षा

3 राज्याध्यक्षः भवितुम् मम रुचिः नास्ति; दलाय शीर्षनेतृत्वाय अपि सूचितम्- उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री

4 एनसीईआरटी स्वदेशीविषये विशेषप्रशिक्षणप्रारूपं विमोचितवती

भारतीय-भारोत्तोलिका-मीराबाई चानू रजतपदकं विजितवती

हिमसंस्कृतवार्ता: - भारतीय-भारोत्तोलिका-मीराबाई चानू नार्वे-देशस्य फोर्ड-नगरे आयोजिते पंचविंशत्यधिक द्विसहस्रतमवर्षस्य विश्व-भारोत्तोलन चैम्पियन्शिप् इत्यस्यां प्रतिस्पर्धायां अष्टघट्वारिंशत् कि.ग्रा. वर्गस्य स्पर्धायां रजतपदकं विजितवती।

पाकिस्तान-अधिकृत-जम्मू-कश्मीर-प्रदेशे भयावहस्य मानवाधिकार-उल्लङ्घनाय पाकिस्तान-देशः उत्तरदायी - भारतीय-विदेशमंत्रालयः

हिमसंस्कृतवार्ता: - भारतम् अवदत् यत् पाकिस्तान-अधिकृत-जम्मू-कश्मीर-प्रदेशे भयावहतया मानवाधिकारोल्लङ्घनाय पाकिस्तानस्य उत्तरदायित्वं निश्चीयते। नवदेहल्ल्यां वार्ताहर-सम्मेलने एकस्य प्रश्नस्य प्रत्युत्तरे, विदेशमंत्रालयस्य प्रवक्ता रणधीर जैस्वालः पाकिस्तान-अधिकृतस्य जम्मू-कश्मीरस्य अनेकेषु क्षेत्रेषु क्रूरतायाः प्रतिवेदनानि आगतानीति अधोरेखितवान् तेनोक्तम् यत् निर्दोष-नागरिकाणामुपरि पाकिस्तान-सैनिकानां क्रूरता वरीवर्धमाना वर्तते। सः अवदत् यत् भारतानुसारम् एतत् पाकिस्तानस्य दमनकारी-दृष्टिकोणस्य स्वाभाविकं परिणामम् अस्ति तथा च एतस्य प्रदेशस्य संसाधनानां व्यवस्थित-लुण्ठनमपि अस्ति।

युवानां, शिक्षासम्बद्धानां च अनेकानां प्रमुखानां योजनानां प्रारम्भं करिष्यति अद्य प्रधानमन्त्री प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य युवानां, शिक्षासम्बद्धानां च अनेकानां प्रमुखानां योजनानां प्रारम्भं करिष्यति। एतेषां योजनानां कुलव्ययः ₹६२,००० कोटिभ्यः अधिकः अस्ति। एतेन युवानां शिक्षा, कौशलप्रशिक्षणं, रोजगारस्य अवसराः च वर्धिताः भविष्यन्ति इति सर्वकारः वदति। प्रधानमंत्री स्किलिंग एंड एम्प्लॉयबिलिटी ट्रान्सफॉर्मेशन थ्रू अपग्रेडेड आईटीआई (पीएम-सेतु) इति नाम्ना नूतनां योजनानां प्रारम्भः।

भारतीयाः कदापि अपमानं न सहन्ते- रूसस्य राष्ट्रपतिः

हिमसंस्कृतवार्ता:।

रूसराष्ट्रपतिः व्लादिमीर पुटिन् तैलक्रयणविषये अमेरिकीहस्तक्षेपस्य आलोचनां कृत्वा भारतं न नमति इति अवदत्। सोचीनगरे वालदाईनीतिमञ्चे सम्बोधयन् सः अवदत् यत् प्रधानमन्त्री मोदी कदापि भारतस्य सार्वभौमत्वस्य उल्लङ्घनं कृत्वा निर्णयं न करिष्यति। भारतीयाः कदापि अनादरं न सहन्ते। शुल्कं आरोपयन् ट्रम्पस्य भाषा भारतीयानां गौरवं क्षतिं कृतवती अस्ति। पुटिन् उक्तवान् यत् यदि रूसस्य व्यापारिकसहयोगिनामुपरि अधिकशुल्कम् आरोपितं भवति तर्हि वैश्विक ऊर्जामूल्यानां प्रभावः भविष्यति। मूल्यानि वर्धयिष्यन्ति, अमेरिकी फेडरल् रिजर्व व्याजदराणि उच्चानि स्थापयितुं बाध्यं भविष्यति, येन अमेरिकी अर्थव्यवस्था मन्दं भविष्यति। यदि भारतं रूसीतैलक्रयणं त्यजति तर्हि तस्य ९ तः १० अरब डॉलरपर्यन्तं हानिः भविष्यति इति पुटिन् चेतयति स्म। पुटिन् उक्तवान् यत् भारतसदृशे देशे जनाः स्वनेतृणां निर्णयानि निकटतया निरीक्षन्ते, तेषां देशः कस्मैचित् प्रणामं करोतु इति कदापि न इच्छन्ति। पुटिन् इत्यनेन अपि उक्तं यत् रूसीतैलं विना विश्वस्य अर्थव्यवस्थायाः क्षतिः भविष्यति, यदि आपूर्तिः कटिता भवति तर्हि तैलस्य मूल्यं प्रतिबैरल १०० डॉलरात् अधिकं वर्धयितुं शक्यते इति।

पुटिन् उक्तवान् यत् स्वदेशस्य समस्यानां समाधानं कर्तुं स्थाने यूरोपीयसङ्घस्य नेतारः आतङ्कं युद्धभयं च प्रसारयन्ति। ते स्वजनं बहुवारं वदन्ति यत् रूसः यूरोपीयसङ्घस्य देशेषु आक्रमणं कर्तुं गच्छति। "अहं तान् वदामि यत् एतत् विस्मृत्य शान्तिपूर्वकं निद्रां कुर्वन्तु।" पुटिन् उक्तवान् यत् ये नेतारः एतादृशं मिथ्याप्रचारं प्रसारयन्ति ते अत्यन्तं असमर्थाः सन्ति वा चतुरतापूर्वकं स्वनागरिकान् वञ्चयन्ति येन ते वास्तविकविषयान् विस्मरयेयुः। पुटिन् अपि अवदत् यत् रूसस्य दुर्बलतां विना अन्यः विकल्पः नास्ति। सः अवदत् यत् रूसदेशः कदापि दुर्बलः न जातः इति इतिहासः साक्षी भवति। ये रूसदेशं पराजयितुं स्वप्नं पश्यन्ति ते कदापि रूसदेशं प्रेरयितुं न प्रयतन्ते; ते सर्वदा परिणामं प्राप्नुयुः। अस्मिन् विषये कदापि संशयः न अभवत् भविष्ये च न भविष्यति।

हरियाणा-राज्यस्य रोहतक-नगरे साबर-दुग्ध-उद्योगस्य उद्घाटनमकरोत् अमित शाहः

हिमसंस्कृतवार्ता: - हरियाणा-राज्यस्य रोहतक-नगरे साबर-दुग्ध-उद्योगस्य उद्घाटनावसरे केन्द्रीय-सहकार-मन्त्री अमितशाहः अवदत् यत् भारतस्य दुग्ध-क्षेत्रे गत एकादश वर्षेषु सप्ततिः प्रतिशतं यावत् वृद्धिः अभवत्। केन्द्रीय-गृह-

सहकार-मन्त्री अमितशाहः अवदत् यत्, देशस्य दुग्ध-क्षेत्रे गतैकादशवर्षेषु सप्तति-प्रतिशतात्मिकी महती वृद्धिः अभवदिति। सः अवदत् यत् इदं विश्वस्य द्रुतगत्या वर्धमानं क्षेत्रम् अस्ति। मन्त्री अद्य रोहतक-आई. एम. टी. इत्यत्र साबर-डैरी इत्यस्य नवनिर्मितस्य उद्योगभवनस्य उद्घाटनम् अकरोत्। श्रीशाहः अवदत् यत्, साबर-डैरी इत्यनेन सपादत्रिशत-कोटि-रूप्यकाणां निवेशेन सम्पूर्णदेशस्य बहुमतस्य उद्योगभवनस्य निर्माणं कृतमस्ति। सः अवदत् यत्, एतत् दुग्धस्य उत्पादनं कुर्वता कृषकाणां कृते लाभप्रदं भविष्यति, सम्पूर्णस्य राष्ट्रियराजधानीति क्षेत्रस्य आवश्यकताः च पूरयिष्यति। सः अवदत् यत् दुग्धस्य क्रयणं प्रतिदिनं सार्धशततोऽधिकं लक्षलीटरपरिमितमस्ति।

सुभाषितम्

धर्मादर्थः प्रभवति,
धर्मात्प्रभवति सुखम्।
धर्मेण लभते सर्वं,
धर्मसारमिदं जगत्॥

अर्थात्- धर्मं धनं लाता है।
धर्मं सुखं लाता है। धर्मं सब
लाता है। वास्तव में संसार का
सार धर्म ही है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
[himsanskritvartah](http://himsanskritvartah.com)
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

मुख्यमन्त्रिणा नितीशकुमारेण
मुख्यमन्त्री महिलावृत्त्यवसर-
योजनायाः अन्तर्गतं
पञ्चविंशतिलक्ष लाभार्थिनीभ्यः
दशसहस्ररूप्यकाणि
स्थानान्तरितानि

हिमसंस्कृतवार्ता: - मुख्यमन्त्रिणा
नितीशकुमारेण "मुख्यमन्त्री
महिलावृत्त्यवसरयोजनायाः अन्तर्गतं
पञ्चविंशतिलक्ष-लाभार्थिनीभ्यः
प्रत्यक्षलाभहस्तान्तरणेन प्रत्येकस्याः
वित्तकोषे दशसहस्ररूप्यकाणि
स्थानान्तरितानि। आहत्य पंच-
शतोत्तर-द्विसहस्रकोटिरूप्यकाणि
प्रत्यक्षलाभहस्तान्तरणरूपेण दत्तानि।

हिमाचलपंचायतराजनिर्वाचनाय विभागः सज्जः निर्वाचनायोगात् स्वीकृतेः प्रतीक्षा

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। पंचायतराजनिर्वाचनेन गतिं प्राप्ता। निर्वाचन- आयोगस्य स्वीकृतेः एव प्रतीक्षा वर्तते। पंचायतराजविभागः स्वस्य सज्जतायां व्यग्रः अस्ति।

शुक्रवासरे इन्दिरागान्धी राज्यक्रीडासङ्घस्य राज्यस्तरीय-स्वादमहोत्सवस्य समये पंचायतराजमन्त्री अनिरुद्धसिंहः स्पष्टीकृतवान् यत् विभागः पूर्णतया सज्जः अस्ति तथा च २०२५ तमस्य वर्षस्य दिसम्बरमासे समये निर्वाचनं कर्तुं आशास्ति। पंचायतराजनिर्वाचनार्थं काङ्ग्रेसस्य सङ्घटनात्मकसंरचनाविषये प्रश्रय उतरे मन्त्री उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेशे पंचायतराजनिर्वाचनं दलस्य प्रतीकं विना भवति। कोऽपि स्वतन्त्रतया स्पर्धां कर्तुं शक्नोति। एतानि निर्वाचनानि त्रिस्तरीयव्यवस्थायाः अन्तर्गतं भवन्ति, यस्मिन् प्रधानः, पंचायतसमितिः (बीडीसी), जिलापरिषदः च सन्ति। अतः दलसङ्घटनस्य उपस्थितिः अभावः वा निर्वाचनप्रक्रियायां प्रत्यक्षतया प्रभावं न करोति। पंचायतनिर्वाचनेषु व्यक्तिगतप्रभावः तृणमूलसम्बन्धः च अधिकं महत्त्वपूर्णः भवति। एतेन काङ्ग्रेसस्य हानिः न भविष्यति इति मन्त्री अवदत्।

मुख्यसचिवः प्रत्येकस्मिन् विभागे प्रमुखपरियोजनानां निरीक्षणं करिष्यति, नूतनमुख्यसचिवाय अन्येभ्यः विभागसचिवेभ्यः च मुख्यमन्त्रिणः निर्देशाः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः सर्वेभ्यः सचिवेभ्यः लक्ष्यं निर्धारयितुं स्वविभागस्य परियोजनां समये एव सम्पन्नं कर्तुं निर्देशं दत्तवान्, येन जनसमूहः यथासम्भवं लाभं प्राप्नुयात्। नूतनमुख्यसचिवेन संजयगुप्ता इत्यनेन सर्वैः प्रशासनिकसचिवैः सह समागमे मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः प्रथमदिनात् एव सुशासनं सुनिश्चित्य कार्यं कुर्वन् अस्ति। इतः परं मुख्यसचिवः नियमितरूपेण सर्वेषां विभागानां परियोजनानां समीक्षां करिष्यति। सुखः अवदत् यत् राज्यस्य तस्य जनानां च कल्याणं राज्यसर्वकारस्य सर्वोच्चप्राथमिकता अस्ति, तथा च हिमाचलप्रदेशं स्वावलम्बनं कर्तुं स्वयोजनां कार्यान्वितुं सर्वैः प्रशासनिकसचिवैः यत्नपूर्वकं कार्यं कर्तव्यम् इति। सर्वेषु विभागेषु सर्वाः लम्बिताः परियोजनाः प्राथमिकतानुसारं सम्पन्नाः भवेयुः इति सः निर्देशं दत्तवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः स्वास्थ्यं, शिक्षा, ग्रामीण- अर्थव्यवस्था, पर्यटनं, ऊर्जा, खाद्यप्रसंस्करणं, विवरणभण्डारणक्षेत्रं च इत्यत्र प्राथमिकताः ददाति, एतेषु क्षेत्रेषु निवेशं च प्रोत्साहयति। काङ्गड़ा-विमानस्थानकस्य विस्तारं त्वरितं करणीयम्, पर्यटनसम्बद्धानां परियोजनानां कार्यान्वयनम् अपि शीघ्रं करणीयम्। सः अवदत् यत् स्वास्थ्यक्षेत्रे प्रमुखाः परिष्काराः क्रियन्ते येन जनाः स्वगृहसमीपे उत्तमचिकित्सां प्राप्तुं शक्नुवन्ति।

राज्यसर्वकारः राज्यस्य सप्तसु चिकित्सा महाविद्यालयेषु सुविधासुदृढीकरणाय प्रयतते, प्रथमचरणस्य च सर्वेषु चिकित्सा महाविद्यालयेषु एम्सदिल्लीसदृशानि आधुनिकयन्त्राणि उपकरणानि च प्रदत्तानि सन्ति। सुखः ई-वाहनानां प्रचाराय, तेषां कृते आवश्यकानां आधारभूतसंरचनायां विकासाय च प्राथमिकताम् अददात् इति अपि निर्देशं दत्तवान्। सः अवदत् यत् एफआरए-एफसीए-प्रकरणानाम् अनुमोदनं शीघ्रं करणीयम्, सर्वे विभागाः स्वसेवानां डिजिटलीकरणाय कार्यं कुर्वन्तु। सः अवदत् यत् राज्यस्य प्रायः ९० प्रतिशतं जनाः ग्रामेषु निवसन्ति। ग्राम्य-अर्थव्यवस्थां सुदृढं कर्तुं राज्यसर्वकारः प्रयत्नाः कुर्वन् अस्ति येन ग्रामजनानां हस्ते धनं प्राप्यते। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण दुग्धमूल्यानां ऐतिहासिकवृद्धिः कृता, प्राकृतिककृषिद्वारा उत्पादितस्य गोधूमस्य, कुक्कुटस्य, यवस्य, हरिद्रायाः च न्यूनतमसमर्थनमूल्यानि अपि प्रदास्यति। सः अवदत् यत् प्राकृतिककृषिः कृषकाणां कृते आयस्य प्रमुखः स्रोतः भवितुम् अर्हति तथा च कृषिविभागेन अस्मिन् दिशि गम्भीरतापूर्वकं कार्यं कर्तव्यम्।

मानसूनक्षतिप्रतिवेदनं शीघ्रं अन्तिमरूपेण स्थापयन्तु

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् २०२३ तमवर्षस्य इव अस्मिन् वर्षे अपि हिमाचलप्रदेशे मानसूनकाले प्राणानां सम्पत्तिनां च व्यापक- हानिः अभवत्। परन्तु राज्यसर्वकारः स्वस्य सीमितसम्पदाम् उपयोगं कृत्वा प्रत्येकस्य प्रभावितस्य व्रणस्य चिकित्सां कुर्वन् अस्ति। राज्यसर्वकारः प्रत्येकेन प्रभावितेन सह दृढतया तिष्ठति। सः राजस्वविभागाय निर्देशं दत्तवान् यत् अस्मिन् वर्षे क्षतिविषये विस्तृतं प्रतिवेदनं शीघ्रं निर्मातुं शक्यते येन तत् शीघ्रमेव केन्द्रसर्वकाराय प्रेषयितुं शक्यते। समागमे मुख्यसचिवः संजयगुप्ता, अतिरिक्त- मुख्यसचिवः के. के. पंतः ओंकारचंदशर्मा, प्रधानसचिवः देवेशकुमारः, मुख्यमन्त्रिणः सचिवः राकेशकंवर आदयः प्रशासनिकाः सचिवाश्च उपस्थिता अभवन्।

मध्यप्रदेशस्य छिन्दवाडा-मण्डले बालेषु वृक्करोगस्य प्रकरणानि निरन्तरं वर्धमानानि सन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता:- मध्यप्रदेशस्य छिन्दवाडा-मण्डले बालेषु वृक्करोगस्य प्रकरणानि निरन्तरं वर्धमानानि सन्तीति चिन्ताजनकं विवरणम् अस्ति। अद्यावधि, अनेन रोगेण षट् बालाः मृताः, अन्ये च बहवः गम्भीरावस्थायां सन्ति, ये जबलपुर-नागपुर-नगरयोः प्रमुखेषु चिकित्सालयेषु प्रवेशिताः सन्ति। प्रभाविताः बालाः एकतः पञ्चवर्षाणाम् मध्यवययाः सन्ति, प्रशासनञ्च पूर्णतया जागरूकम् अस्ति। स्वास्थ्यविभागः अस्मिन् क्षेत्रे बालानां निरीक्षणं परीक्षणञ्च कुर्वन् अस्ति।

वैश्विक-अस्थिरतायाः मध्ये देशस्य अर्थव्यवस्था स्थितिस्थापिका अस्ति - वित्तमन्त्री निर्मला सीतारमणः

हिमसंस्कृतवार्ता:- वित्तमन्त्री निर्मला सीतारामनः विकसितभारतस्य लक्ष्यपूर्तये अष्टप्रतिशतस्य जी.डी.पी. इत्यस्य वृद्धेः आवश्यकता अस्तीति अवदत्। नवदेहल्यां कौटिल्य-आर्थिक-सम्मेलनस्य उद्घाटने सत्रं सम्बोधयन्ती, श्रीमती सीतारमणः दृढतया उक्तवती यत् देशस्य अर्थव्यवस्था स्थितिस्थापिका अस्ति तथा च स्थिरतया वर्धमाना चाप्यस्ति। सा अधोरेखितवती यत् प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना द्वयोः मार्गयोः गतिः निर्धारिता अस्ति। प्रथमः मार्गः सप्तचत्वारिंशदधिकद्विसहस्र-तमवर्षपर्यन्तं विकसित-भारतस्य लक्ष्यं साधयति, द्वितीयः मार्गः स्वावलम्बनद्वारा एतत् लक्ष्यं साधयितुं केन्द्रितः अस्ति।

सोनमवाङ्गचुकस्य पत्नी गीताञ्जलिः न्यायार्थं सर्वोच्चन्यायालयं गतवती

राष्ट्रियसुरक्षाविमानसुसंरक्षितं गृहीतस्य सोनमवाङ्गचुकस्य पत्नी गीताञ्जलि जे. श्रीमती अङ्गमो इत्यनया उच्चतमन्यायालयस्य शरणं स्वीकृतम्। तया संविधानस्य अनुच्छेदः ३२ इत्यस्य अन्तर्गतं गृहीतस्य प्रत्यक्षीकरणयाचिकां पञ्जीकृत्य स्वपत्युः गृहीतप्रकरणम् अवैधः उक्तम्। स्वस्य याचिकायां सा स्वपतिं प्रति एनएसए-सङ्घटनस्य आरोपणं प्रश्नं कृतवती यत् तस्य गृहीतत्वं अवैधं, नियमस्य उल्लङ्घनं च इति। सा अपि अवदत् यत् सा भर्तुः गृहीतानन्तरं तेन सह सम्पर्कं कर्तुं असमर्था अस्ति। दशहारा अवकाशस्य कारणेन सम्प्रति सर्वोच्चन्यायालयः अवकाशे अस्ति। अक्टोबर् ६ दिनाङ्के न्यायालयस्य पुनः उद्घाटनानन्तरं प्रकरणस्य श्रवणम् आरभ्यते इति अपेक्षा अस्ति। तत्रैव गतदिने सोनमवाङ्गचुकस्य समर्थने अरुणाचलप्रदेशे जनेः विरोधप्रदर्शनमपि कृतः।

एनआईटी-हमीरपुरस्य तथा आईआईटी-मुम्बई ज्ञापनपत्रे हस्ताक्षरं कृतवन्तौ

हिमसंस्कृतवार्ता:- हमीरपुरम्। राष्ट्रीयप्रौद्योगिकीसंस्थान (एनआईटी) हमीरपुरेण भारतीयप्रौद्योगिकीसंस्थान (आईआईटी) मुम्बई इत्यनेन सह सहमतिपत्रे हस्ताक्षरं कृतम् यत् छात्राणां कृते अत्याधुनिकसुविधाः, प्रौद्योगिकी- अनुभवाः, नवीन-शोध-अवकाशाः च प्रदास्यन्ति। शुक्रवासे अत्र प्रकाशिते वक्तव्ये उक्तं यत् सहमतिः एनआईटी- हमीरपुरस्य चयनित- इञ्जिनीयरिङ्ग- विषयाणां पञ्च योग्याः छात्राः आईआईटी मुम्बईनगरे अन्तिमवर्षस्य अध्ययनं करिष्यन्ति। गुरुवासरे सायं एनआईटी-निदेशकस्य एच.एम.

सूर्यवंशी एवं आईआईटी मुम्बई डीन (अन्तर्राष्ट्रीय सम्बन्ध) सुदर्शनकुमारः इत्यनयोः उपस्थितौ सहमतिज्ञापने हस्ताक्षरम् अभवत्। सूर्यवंशी इत्यनेन उक्तं यत् एतद् सहकार्यं एनआईटी हमीरपुरस्य प्रगतेः एकः आधारस्तम्भः अस्ति तथा च संस्थायाः विकासकथायाः नूतनः अध्यायः योजयिष्यति। सः अपि अवदत् यत् एतत् अस्माकं छात्राणां कृते विश्वस्तरीयं अनुभवं प्रदास्यति, वैश्विकप्रतियोगितायाः कृते च सज्जीकरोति। सुदर्शनकुमारः अपि अवदत् यत् एषा सहभागिता शैक्षणिकविनिमयं समृद्धं करिष्यति, नवीनतां च पोषयिष्यति। सः अवदत् यत्, "एनआईटी हमीरपुरस्य छात्राणां स्वागतं वयं IIT मुम्बईनगरे कुर्मः।" एनआईटी हमीरपुरस्य डीन (शिक्षणशास्त्रम्) सिद्धार्थशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् एषः उपक्रमः छात्राणां शैक्षणिकक्षितिजं विस्तृतं करिष्यति तथा च तेभ्यः विविधशिक्षणस्य अनुभवस्य अवसरं दास्यति।

राज्याध्यक्षः भवितुम् मम रुचिः नास्ति; दलाय शीर्षनेतृत्वाय अपि सूचितम्- उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री

हिमसंस्कृतवार्ता:- मण्डी। उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री हिमाचलप्रदेश-काङ्ग्रेससमितेः अध्यक्षत्वेन कार्यं कर्तुम् आकांक्षी नास्ति इति उक्तवान्, तस्य विषये दलस्य शीर्षनेतृत्वाय अपि सूचितम्। मण्डीनगरे पत्रकारसम्मेलने प्रश्नस्य उत्तरं दत्त्वा मुकेश अग्रिहोत्री स्वीकृतवान् यत् दलस्य शीर्षनेतृत्वेन राज्याध्यक्षत्वेन तस्य प्रस्तावः कृतः। मुकेश अग्रिहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् सः स्वपत्न्याः मृत्योः अनन्तरं स्वपरिवारे यत् परिस्थितिः उत्पन्ना तत् विचार्य दलस्य उच्चाङ्गातः एतादृशं किमपि उत्तरदायित्वं स्पष्टतया नाङ्गीकृतवान्। सः अवदत् यत् इदानीं तस्य पुत्र्याः परिवारस्य च प्रति दायित्वं वर्तते, येन सः एतादृशं दायित्वं सम्भालयितुं असमर्थः भवति। उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् पूर्वभाजपासर्वकारे जलजीवनमिशनस्य धनस्य उपयोगेन ₹१२० कोटिरूप्यकाणां विश्रामगृहाणि निर्मितानि आसन्। केन्द्रसर्वकारः वर्तमाननिधितः एतत् धनं न्यूनीकरोति। केन्द्रसर्वकारस्य आक्षेपानुसारं एतत् धनं जलप्रदानार्थं दत्तम्, न तु विश्रामगृहनिर्माणार्थम्। राज्यसर्वकारः तु पक्षं करोति यत् एतत् दुष्कृतं तेषां सर्वकारस्य कार्यकाले एव अभवत् अतः तस्य न्यूनता न कर्तव्या। उपमुख्यमन्त्रिणः मते जेजेएम-अन्तर्गतं केन्द्रसर्वकारात् ₹१२०० कोटिरूप्यकाणां राशिः दातव्या आसीत्,

परन्तु तत् स्थगिता अस्ति। जेजेएम-अन्तर्गतं अनियमिततायाः अन्वेषणं राष्ट्रव्यापिरूपेण प्रचलति, तस्य परिणामेण एषा राशिः निरुद्धा अस्ति। राज्ये निविदाकारेभ्यः यत्किमपि अवशिष्टभुक्तिः भवति तत् अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं भवति, यदा तु राज्यसर्वकारस्य स्वकीयं दायित्वं नास्ति।

नगरीयक्षेत्रेषु पुरातनदेयकानि क्षमयिष्यति सर्वकारः

उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् विभागाय नगरीयक्षेत्रेषु लम्बितजलदेयकानां निरोधस्य आदेशः दत्तः। अस्य विषये नगरविकासविभागेन सह परामर्शः प्रचलति। भविष्ये एतस्याः व्यवस्थायाः सुव्यवस्थीकरणाय कार्यं प्रचलति। ग्रामीणक्षेत्रेषु अपि तावत्पर्यन्तं देयकानि निरोधयितुं निर्देशः दत्तः अस्ति। सः व्याख्यातवान् यत् देयकानि प्रमुखः विषयः नास्ति; ते विभागस्य कृते केवलं ₹४० कोटिरूप्यकाणां वार्षिकं आयं जनयन्ति। केन्द्रसर्वकारः ग्रामीणक्षेत्रपरिषद्भ्यः देयकानाम् निबन्धनं कर्तुं वदति। इदानीं परिषदः देयकं निर्गत्य तानि संग्रहयिष्यन्ति। अस्याः योजनायाः कार्यान्वयनार्थं केन्द्रसर्वकारेण सर्वं धनं स्थगितम् अस्ति। अधुना राज्यसर्वकारः तस्मिन् कार्ये कुर्वन् अस्ति।

हिमसंस्कृतवार्ता:

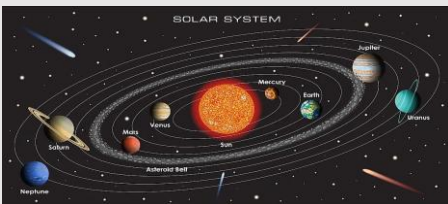
अद्यतन वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।
काव्या- नमस्ते नन्दिनि। प्रथमं तु, राहुल-गांधिना उक्तं यत् 'भारते

प्रजातान्त्रिक-व्यवस्थायाः उपरि आक्रमणं महती विपत्तिः।' एषः विषयः हास्यास्पदः अस्ति।
नन्दिनी- आम् हास्यास्पदः एव। श्रूयताम् इयं द्वितीया वार्ता। भारत-चीनदेशौ चतुर्वर्षेभ्यः परं साक्षात् विमानसेवाम् पुनः आरब्धवन्तौ स्तः। एषा वार्ता तु महत्त्वपूर्णा अस्ति।
काव्या- आम्, देशयोः सम्बन्धस्य कृते एतत् महत्त्वपूर्णम्। तृतीया वार्ता तु अपगानिस्थानविषयिणी। तत्रत्यः विदेशमन्त्री अमीर-खान्-मुत्तकिः आगामि-सप्ताहे भारतम् आगमिष्यति इति वार्तायां प्रकाशितम् अस्ति।
नन्दिनी- सत्यम्। इदानीम् अन्तिमां वार्तां वदामि। महाराष्ट्रस्य विद्यालयेषु बालाः तिलक-बिन्दु-रक्षासूत्रे वा धर्तुं निषिद्धाः अभूवन्। इदं तु महद् आश्चर्यम्।

ईदर-धीरजः

सौरमण्डलविषयकी प्रश्नोत्तरी

- 1.सौरमण्डले कति ग्रहाः सन्ति ? उत्तरम्- अष्ट
- 2.पृथिव्याः समीपस्थः कः ग्रहः अस्ति ? उत्तरम्- बुधः
- 3.कः ग्रहः "लालग्रहः" इति उच्यते ? उत्तरम्-मंगलः
- 4.सौरमण्डले बृहत्तमः ग्रहः कः ? उत्तरम्-बृहस्पतिः
- 5.कस्मिन् ग्रहे अधिकाधिकचन्द्राः सन्ति ? उत्तरम्- बृहस्पतिः

- 6.कस्य ग्रहस्य वायुमण्डलं मुख्यतया कार्बनडाय-आक्साइड् इत्यनेन निर्मितम् अस्ति ? उत्तरम्- शुक्रग्रहस्य
- 7.कस्मिन् ग्रहे जीवनस्य चिह्नानि अन्वेष्यन्ते ? उत्तरम्-मंगलग्रहे
- 8.कस्मिन् ग्रहे एकः दिवसः एकस्य पृथिवीवर्षस्य समः भवति ? उत्तरम्-शुक्रग्रहे
- 9.कस्य ग्रहस्य तापमानं सर्वाधिकं भवति ? उत्तरम्- शुक्रग्रहस्य
- 10.कस्य ग्रहस्य वायुमण्डलं सघनतमम् अस्ति ? उत्तरम्-शुक्रग्रहस्य
- 11.कः ग्रहः "शनिग्रहसदृशः" इति उच्यते ? उत्तरम्- युरेनसग्रहः
- 12.कस्य ग्रहस्य कक्षा अधिका प्रवणा अस्ति ? उत्तरम्-प्लूटोग्रहस्य

- 13.कस्य ग्रहस्य अक्षांशप्रवणता प्रायः ९८° अस्ति ? उत्तरम्-यूरेनसग्रहस्य
- 14.कस्मिन् ग्रहे वलयः अधिकतया स्पष्टतया दृश्यन्ते ? उत्तरम्-शनिग्रहे
- 15.के ग्रहाः "वायुः दिग्गजाः" इति उच्यन्ते ? उत्तरम्- बृहस्पतिः, शनिः, युरेनसः, नेपच्यूनः
- 16.रोमनसमुद्रदेवस्य नामधेयेन कस्य ग्रहस्य नामकरणं कृतम् अस्ति ? उत्तरम्-नेपच्यूनग्रहस्य
- 17.कस्य ग्रहस्य गुरुत्वाकर्षणं प्रबलतमम् अस्ति ? उत्तरम्-बृहस्पतिग्रहस्य
- 18.कस्य ग्रहस्य वायुः प्रबलतमः अस्ति ? उत्तरम्- नेपच्यूनः
- 19.कस्य ग्रहस्य उपरि उच्चैः पर्वतः अस्ति ? उत्तरम्- मंगलग्रहे ओलंपसमोंस
- 20.सर्वातिदीर्घः ज्वालामुखी कः अस्ति ? ओलंपस मोंस (मंगलग्रहे)

केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री जगतप्रकाशनड्डा हिमाचलप्रदेशे स्वास्थ्ययोजनानां कार्यान्वयनार्थं अतिरिक्तरूपेण १२३ कोटिरूप्यकाणां अनुमोदनं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: अखिलभारतीयचिकित्सा-विज्ञानसंस्थानस्य (एम्स), बिलासपुरस्य तृतीयस्थापनदिवसस्य उत्सवे मुख्यातिथिरूपेण भागं गृहीत्वा केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री जगतप्रकाशनड्डा हिमाचलप्रदेशे स्वास्थ्ययोजनानां कार्यान्वयनार्थं अतिरिक्तरूपेण १२३ कोटिरूप्यकाणां अनुमोदनं कृतवान्। समारोहस्य अध्यक्षता राज्यस्य स्वास्थ्यमन्त्री कर्नल.धनीराम शाण्डिलः अकरोत्। एम्स-सभाशालायां आयोजितस्य समारोहस्य उद्घाटनं जे.पी. नड्डावर्येण दीपप्रज्वालनेन कृतम्। सः कर्णेल धनीराम शाण्डिल इत्यस्मै विजयदशमी-दशहरयोः उपहारं प्रदत्तवान्। समारोहाय विजयपुरतः प्रस्थानपूर्वं एतत् अतिरिक्तं ₹१२३ कोटिरूप्यकाणां अनुमोदनं कृतवान् इति सः घोषितवान्। हिमाचलस्य कृते अनुमोदितेषु ₹१२३ कोटिरूप्यकेषु ₹७३.१३ कोटिरूप्यकाणि मातृबालपक्षस्य (MCH) कृते अनुमोदितानि सन्ति। अस्मिन् हमीरपुरचिकित्सामहाविद्यालयस्य कृते ₹३४ कोटिः, नाहनस्य कृते ₹११ कोटिः, बिलासपुरस्य

कृते ₹४.५ कोटिः, काङ्गडानगरस्य नूरपुरस्य कृते ₹३ कोटिः, मण्ड्याः कृते ₹१.६५ कोटिः, ऊना चिकित्सामहाविद्यालयाय ₹१ कोटिः च रूप्यकाणि सन्ति, तदतिरिक्तं चिकित्सामहाविद्यालयेषु यत्र मातृबालपक्षस्य निर्माणं कृतम् अस्ति, तत्र उपकरणानां कृते ₹१८ कोटिरूप्यकाणि, लक्ष्यस्य (प्रसवकक्षस्य गुणवत्तां सुधारयितुम्) कृते ₹३२ कोटिरूप्यकाणि च स्वीकृतानि सन्ति। केन्द्रीयमन्त्री नड्डा स्वसम्बोधने उक्तवान् यत् बिलासपुर-एम्सस्य निर्माणं केवलं वर्षत्रयस्य अभिलेखसमये सम्पन्नम्, हिमाचलप्रदेशस्य जनानां कृते समर्पणं च व्यक्तिगतसन्तुष्टिः स्वप्नस्य पूर्तिः च अस्ति। सः अवदत् यत् बिलासपुर एम्स इत्यनेन अत्यल्पे काले विलक्षणाः उपलब्धयः प्राप्ताः। अत्र अष्टवृक्कप्रत्यारोपणं सफलतया कृतम्, क्षेत्रीयस्तरीयं वायरोलॉजीसंशोधनप्रयोगशाला अपि स्थापिता अस्ति। हिमकेयर-आयुष्मानभारत-योजनायाः अन्तर्गतं २०,००० तः अधिकानां रोगिणां निःशुल्कं चिकित्सा कृता अस्ति। एम्स बिलासपुरेन चण्डीगढ-दिल्ली-नगरयोः प्रमुख-

चिकित्सालययोः गमनस्य उपद्रवात् राज्यस्य जनाः मुक्ताः अभवन्। रोगिणां तेषां परिवाराणां च सुविधायै २५० शय्यायुक्तं विश्रामगृहं निर्मितम् अस्ति, अचिरेण दानसंस्थायाः समर्थनेन समानसङ्ख्यायुक्तं अन्यं विश्रामगृहं निर्मितं भविष्यति तदतिरिक्तं एम्स परिसरे ५ कोटिरूप्यकाणां व्ययेन आधुनिकं इण्डोर-क्रीडाङ्गणं निर्मितं भविष्यति तथा च कर्मचारिणां बालकानां कृते केन्द्रीयविद्यालयस्य डीएवी-विद्यालयस्य च उद्घाटनस्य प्रक्रिया अपि आरम्भा अस्ति।

द्विवर्षेभ्यः न्यूनेभ्यः बालकेभ्यः कास-शीत-द्रव्यौषधं न दातव्यम्-स्वास्थ्यसेवामहानिदेशालयः

हिमसंस्कृतवार्ता: मध्यप्रदेशे राजस्थाने च प्रतिबन्धितकासौषधस्य सेवनं कृत्वा बालकानां मृत्योः अनन्तरं केन्द्रसर्वकारेण निर्देशाः अधिसूचिताः। द्विवर्षेभ्यः न्यूनेभ्यः बालकेभ्यः कास-शीत-द्रव्यौषधं न दातव्यम् इति सर्वकारेण उक्तम्। स्वास्थ्यसेवामहानिदेशालयेन बालरोगिणु कासौषधस्य उपयोगविषये निर्देशपत्रम् अधिसूचितम्। सामान्यतया पञ्चवर्षेभ्यः न्यूनानां बालकानां कृते ते न शस्यन्ते। कस्यापि औषधस्य उपयोगाय सावधानीपूर्वकं नैदानिकमूल्यांकनं, निकटनिरीक्षणं, समुचितमात्रायाः कठोरपालनं, न्यूनतमप्रभावी अवधिः, बहुविधौषधसंयोजनानां परिहारः च आवश्यकः भवन्ति अपि च, निर्धारितौषधानां पालनविषये जनसमूहं शिक्षितं कर्तुं शक्यते। मध्यप्रदेशे राजस्थाने च प्रतिबन्धितौषधस्य सेवनं कृत्वा आहत्य ११ बालकाः मृताः। तेषु

मध्यप्रदेशस्य छिन्द्वरामण्डले मृतानां संख्या नव अभवत्। परन्तु प्रारम्भिक अन्वेषणेन औषधस्य प्रतिरूपकेषु DEG अथवा EG इत्यस्य लेशाः न प्राप्ताः, ये वृक्कं प्रभावितं कर्तुं शक्नुवन्ति।

कासौषधस्य प्रतिरूपकेषु हानिकारकं रसायनं नास्ति

नई दिल्ली। मध्यप्रदेशे राजस्थाने च बालकानां मृत्योः कासस्य औषधेन सह सम्बद्धानां प्रतिवेदनानां विषये स्वास्थ्यपरिवारकल्याणमन्त्रालयेन स्पष्टीकरणं कृतम्। मन्त्रालयेन स्पष्टीकृतं यत् एनसीडीसी, एनआईवी, सीडीएससीओ इत्यादीनां विविधसंस्थानां संयुक्तदलेन स्थलं गत्वा औषधस्य, रक्तस्य प्रतिरूपकानि एकत्रितानि। मध्यप्रदेशराज्यस्य खाद्य-औषधप्रशासनेन अपि त्रीणां प्रतिरूपकाणां परीक्षणं कृतम्, ये डाइथिलीनग्लाइकोल् अथवा एथिलीनग्लाइकोल् मुक्ताः इति ज्ञातम्। इदानीं एनआईवी, पुणे इत्यस्य अन्वेषणेन एकस्मिन् प्रकरणे लेटोस्पायररोसिस् संक्रमणस्य पुष्टिः अभवत्। स्वास्थ्यमन्त्रालयेन उक्तं यत् जलस्य, मशकानां इत्यादीनां वाहकानां, श्वसनमार्गस्य च प्रतिरूपकाणां परीक्षणं प्रचलति।

एनसीईआरटी स्वदेशीविषये विशेषप्रशिक्षणप्रारूपं विमोचितवती

हिमसंस्कृतवार्ता: राष्ट्रियशैक्षिकसंशोधनप्रशिक्षणपरिषद् (एनसीईआरटी) स्वदेशीविषये विशेषप्रशिक्षणप्रारूपं विमोचितवती अस्ति। अस्मिन् आन्दोलनस्य १९०५ तः प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य आत्मनिर्भरतायाः आह्वानपर्यन्तं यात्रा चित्रिता अस्ति। अस्मिन् वर्षे रक्तदुर्गस्य प्राचीरात् स्वातन्त्र्यदिवसस्य भाषणे प्रधानमन्त्रिणा मोदी स्वावलम्बी भारतं विकसितभारतस्य आधारः इति वर्णितवान् आसीत्। गतमासे राष्ट्रियपुरस्कारविजेतुभिः शिक्षकैः सह अन्तरक्रियायां प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् शिक्षकाः सामान्यतया स्वछात्राणां कृते गृहकार्यं नियुञ्जते, परन्तु सः शिक्षकान् परिवर्तनं दातुम् इच्छति यत् स्वछात्रैः सह स्वदेशीयपदार्थानाम् प्रचारार्थं अभियानस्य नेतृत्वं कुर्वन्तु तथा च मेक इन इण्डिया तथा वोकल फ़ॉर लोकल इत्येतयोः प्रोत्साहनं कुर्वन्तु। एनसीईआरटी (Swadeshi: Vocal for Local and Swadeshi: For a Self-Reliant India) द्वारा प्रकाशिते द्वे प्रशिक्षणप्रारूपे प्रधानमन्त्रिणः स्वातन्त्र्यदिवसस्य सम्बोधनस्य अंशः सन्ति। प्रशिक्षणप्रारूपेषु उक्तं यत् भारतस्य स्वातन्त्र्यसङ्घर्षस्य समये स्वदेशी-आन्दोलनस्य आरम्भः अभवत्, यदा १९०५ तमे वर्षे आङ्गलाः बङ्गालस्य विभाजनं कृतवन्तः। "स्वदेशी" इति नारा आयातितवस्तूनि अङ्गीकृत्य भारतीयनिर्मितानि उत्पादनानि स्वीकर्तुं जनाः आग्रहं कृतवन्तः।

तत्र उक्तं यत् स्वदेशीयस्य आह्वानं भारतस्य स्वातन्त्र्यसङ्घर्षे एकं शक्तिशालीं शस्त्रं जातम्। स्वदेशी इत्यस्य अर्थः न केवलं विदेशीयवस्तूनाम् बहिष्कारः अपितु भारतीयविकल्पानां निर्माणम् अपि आसीत्। समकालीनयुगे स्वदेशीयात्रायाः विवरणं दत्त्वा प्रशिक्षणप्रारूपे एनडीए-सर्वकारस्य कार्यक्रमः सूचीबद्धः सन्ति, येषु 'मेक इन इण्डिया' तः 'स्टार्ट-अप इण्डिया', 'डिजिटल इण्डिया' तः 'वोकल फ़ॉर लोकल', 'आत्मनिर्भर भारत' च सन्ति। पुस्तकेषु सामरिक-आत्मनिर्भरतायाः सामर्थ्यस्य उदाहरणरूपेण वियतनाम-इजरायल-देशयोः उल्लेखः अपि कृतः अस्ति।

स्वदेशी आन्दोलनस्य आरम्भस्य उचितं श्रेयः

बाबा रामसिंह दातव्यः : तरलोचनसिंहः

राज्यसभासदस्यस्य पूर्वसदस्यः तारलोचनसिंहः एनसीईआरटी-सञ्चारमाध्यमेन पत्रं लिखितवान् यत् सिक्खानां नामधारीसम्प्रदायस्य प्रमुखं बाबारामसिंहं १८६० तमे वर्षे स्वदेशीआन्दोलनस्य आरम्भस्य यथायोग्यं श्रेयः दातव्यम् इति। बाबा रामसिंहः सिक्खधर्मस्य नामधारी सम्प्रदायस्य संस्थापकः आसीत्, १८५७ तमे वर्षे ब्रिटिशशासनविरुद्धं कुका-आन्दोलनं प्रारब्धवान्। सः एकः समाजसुधारकः आसीत् यः ब्रिटिश-वस्तूनाम् बहिष्कारं, स्वदेशीय-उत्पादनाम् उपयोगं, शाकाहारस्य, विधवा-पुनर्विवाहस्य च प्रचारस्य आह्वानं कृतवान्।